

Nejlepší
skandinávská
detektivka
roku 2016

THE PETRONA
AWARD

JØRN LIER HORST

„Srovnání s Jo Nesbøm je zcela na místě!“ Dagbladet

POUSTEVNÍK

≡ KNIHA ZLIN

1

Mrtvý muž byl úplně vysušený. Seděl opřený v křesle a pod rozevřenými rty mu byly vidět obnažené černožluté zuby. Z hlavy mu visely chomáče prachu a zplihlých vlasů. Kůži v obličejí prosvítaly bledé lesklé kosti. Prsty měl svraštelé, černé a rozpraskané.

William Wisting zalistoval ostatními snímky, které pořídil kriminalistický technik. Mrtvý muž byl patrně celkem malého vzrůstu, avšak tkáně seschly a zetlely, proto tělo vypadalo ještě menší než zaživa.

Složka nesla označení Viggo Hansen. Fotografie byly pořízené z různých úhlů. Wisting si prohlížel jednotlivé záběry téměř mumifikovaného těla. Podobné snímky ho obvykle nechávaly klidným. Byl na smrt zvyklý a naučil se držet si od smyslových vjemů odstup. Za svou více než třicetiletou policejní kariéru viděl tolik mrtvých, že už je ani nepočítal. Tohle však bylo jiné. Nejen proto, že se s ničím podobným nikdy nesetkal, ale také proto, že muže sedícího v křesle znal. Bývali prakticky sousedé. Viggo Hansen bydlel v zatáčce o tři domy dál a jeho tělo spočívalo v křesle čtyři měsíce, aniž Wisting nebo kterýkoli další soused pojali podezření.

Wisting se zastavil u celkového záběru zachycujícího obyvací pokoj při pohledu z kuchyně. Muž seděl před televizorem, zády k fotografovi. Televize stále běžela – stejně jako ve chvíli, kdy do domu násilím vnikla policejní hlídka.

Místnost byla zařízená skromně. Kromě televizního stolu a křesla, v němž muž seděl, tu stál podlouhlý konferenční stolek, ještě jedno křeslo, pohovka s polštáři a plédem a u jedné zdi policová stěna s uzavřenými spodními skříňkami. Okna na protější straně místnosti byla zatažená šedivými závěsy. Třásněmi zdobená stojací lampa napravo od televizoru měla

na skle hnědé spáleniny. Na stěnách visely tři krajinomalby. Na stolku před mužem ležel časopis a dálkové ovládání, vedle nich se nacházela sklenice a talíř s neidentifikovatelnými zbytky jídla. Jinak byla místnost uklizená.

Nebyly tu patrně žádné známky zápasu. Nic nenaznačovalo, že by osamělého muže v průběhu posledních hodin života navštívil nevítaný host. Nebyl důvod se domnívat, že tu došlo k trestnému činu. Okolnosti přesto vyžadovaly, aby policie úmrtí prošetřila, a Espen Mortensen odvedl důkladnou, nicméně rutinní práci.

Na následujícím snímku byl záběr zblízka na časopis ležící na konferenčním stolku. Byl otevřený na televizním programu na čtvrtek jedenáctého srpna.

Wisting pozvedl zrak a zadíval se kancelářským oknem na snášejíci se sních, na mokré a těžké vločky. Kalendář ukazoval pátek devátého prosince. Viggo Hansen tam mohl mrtvý sedět ještě teď, nebýt nezaplaceného účtu za elektřinu. Elektra-renská společnost ho v opakovaných upomínkách varovala, že mu bude proud odpojen. Nakonec vyslala na jeho adresu svého pracovníka. Jen náhodou si dotyčný dal tu práci, dům blíže obhlédl a škvírou mezi závěsy spatřil v obývacím pokoji Hansenovo tělo.

V televizním programu byly zakroužkované určité časy a po stranách zaškrtnuté konkrétní pořady, které chtěl Viggo Hansen očividně zhlédnout. Jeden z nich běžel na Discovery Channel a nesl název *Z archivu FBI*. Wisting seriál znal, jednalo se o rekonstrukce různých velkých případů, kterými se americký Federální úřad pro vyšetřování zabýval.

Wisting listoval dál. Následující fotografie zachycovala obličej mrtvého. Byl naběhlý a tmavý, místy chyběla kůže. Chrup byl odhalený až po zadní stoličky. Zbytky jazyka vypadaly jako modročerná hrouda. Velké a prázdné oční důlky zíraly přímo vpřed.

Wisting vrátil fotografie do složky, vstal a došel k oknu. Začínalo se stmívat. Ocelově šedý zimní soumrak. Měl by vyrazit domů, ale přísně vzato ho tam nic nečekalo, nic kromě televizoru.

Dole na dvoře vyjížděl z garáže hlídkový vůz. Kola se mu na sněhu smýkla, než zabrala. Modré světlo majáčku se zařizlo mezi sněhové vločky a odrazilo se od nich v podobě drobných jisker.

Wisting se pomalu vrátil k psacímu stolu a zadíval se na tenkou složku. Viggo Hansen nezanechal rodinu, přátele ani jiné pozůstalé. Žil osaměle a osaměle i zemřel.

Wisting chtěl složku zasunout do hromádky případů určených k archivaci, ale cosi ho zarazilo. Nevěděl co. Ani zkušenosti, ani intuice mu nenapovídaly, že by se případ nedal považovat za uzavřený. Nejdůležitějším krokem ve vyšetřování byla identifikace těla. Viggo Hansen neměl žádné příbuzné, kteří by mohli poskytnout referenční vzorky pro porovnání DNA, avšak vzorky odebrané z kartáčku na zuby a z hřebene zasunutého v zadní kapse kalhot přehozených přes židli v ložnici hovořily jednoznačně. Výsledky testů prokázaly, že mrtvým mužem je majitel domu: Viggo Hansen, šedesát jedna let.

Soudního lékaře překvapila zchovalost těla. Vlivem nízké vlhkosti vzduchu a nízké teploty v téměř vzduchotěsné místnosti, v níž byly zavřené všechny dveře, okna i odvětrávání, Viggo Hansen pomalu, ale jistě vyschl jako mumie, místo aby se jeho tělo rozložilo a rozpadlo. Přesto nebylo možné stanovit příčinu smrti. V úmrtním listu bylo uvedeno pouze náhlé úmrtí, *mors subita*.

Počítač pípl a na monitoru se objevil červený obdélníček. Hlášení operačního střediska. Wisting na monitor zamžoural. Šest slov: Nález těla u statku Halle Gård.

Odložil složku s případem Hansen na vršek hromádky určené k zaarchivování a zprávu rozklikl.

2

V redakci panoval klid. Mokrý sních se lepil na okna a tlumil zvuky zvenčí. Kanceláře už byly vánočně vyzdobené. Obrazovky, na nichž beze zvuku běžely záběry z mezinárodních zpravodajských stanic, byly ověšené stříbrnými řetězy a červenými koulemi. Logo VG krášlili bílí andělíčky a na několika dělicích příčkách mezi jednotlivými pracovními místy visela blikající barevná světýlka.

Vedoucí zpravodajského oddělení se jmenoval Knut A. Sandersen. Jeho kancelář představovala skleněná kukaň oddělená od zbytku redakce. Line zaznamenala, že si šéf tiskne ramenem k uchu telefon a přitom ťuká do klávesnice. Přísně vzato už měl být dávno doma. Před dvěma a půl měsíci se mu narodil potomek. Teď bylo téměř sedm hodin a už pracoval tři hodiny přesčas.

Sandersen ukončil hovor, upil kávy a zaklonil hlavu. Na lustru nad ním viselo jmelí.

Line vstala a vykročila k němu, aby mu přednesla svůj návrh. Znovu mu však zazvonil telefon.

Zvedla proto hrneček, a zatímco čekala, až šéf domluví, uvažovala o Vánocích. Říkala si, jak je oslaví. S otcem ještě nemluvila, ale předpokládala, že budou slavit spolu a s dědou doma ve Stavern. Možná by se k nim mohl přidat i Thomas, Linin bratr, dvojče, který sloužil jako pilot vrtulníku u 330. perutě. Od matčiny smrti neměl na Vánoce volno. Při tom pomyšlení bodlo Line žalem u srdce. Matka zemřela před pěti a půl lety. Zpočátku byl stesk po ní neúnosný. Někdy nedokázala Line ráno vstát z postele, na poradách propukala náhle v pláč a neustále si dělala starosti, jak otec zvládne žít sám. Teď už byl její stesk mírnější, méně zoufalý, přesto

o sobě věděla, že tak intenzivně pracuje z určitého důvodu. Měla vypěstovaný lehký návyk na jednostranné soustředění, které se dostavovalo ve chvílích, kdy pracovala na nějakém článku.

Vedoucí oddělení hovor ukončil, ale tentokrát mu telefon zazvonil znovu, než se Line vůbec stihla zvednout. Za ta léta od chvíle, kdy nastoupila do novin jako záskok, mu na spáncích přibylo mnoho šedin. Dnes tu byla zaměstnaná nastálo a psala pro kriminalistickou rubriku. Téma, jehož zpracování chtěla šéfovi navrhnout, nespadlo do její pracovní náplně, avšak v redakci ji nyní mohli několik dní postrádat a dát jí prostor, aby sepsala článek pro víkendovou přílohu.

Sandersen vstal a zavadil hlavou o jmelí. Line ho podezřívala, že si ho tam pověsil sám. Vydal se k automatu na kávu a přitom stále mluvil do telefonu, ale když se vracel s plným šálkem a s hrstí perníčků, měl už hovor vyřízený. Usadil se za psací stůl, zaklonil se a chvíli tak zůstal.

Line věděla, že musí jednat rychle, že na představení svého projektu nemá víc než tři věty. Vzala proto hrnek s kávou, aby hovor působil uvolněněji, a vstoupila do šéfovy kukaně. Sandersen zalétl pohledem ke jmelí a teprve pak se zadíval na Line.

„Ráda bych napsala o Viggu Hansenovi,“ spustila.

Sandersen začal uklízet zavalený psací stůl.

„Neznám,“ odušil a shrnul papíry na hromádku. „Co provedl?“

„Zemřel.“

„Zavraždili ho?“

Line zavrtěla hlavou.

„Seděl čtyři měsíce mrtvý před televizí, než ho našli.“

„Slušné.“

„Ráda bych napsala o tom, jak se něco takového může stát,“ vysvětlila Line. „Jak je možné, aby byl někdo tak osamělý“

a všemi zapomenutý, že trvá čtyři měsíce, než se náhodou přijde na to, že zemřel.“

Sandersen otevřel ústa k odpovědi, avšak Line ho předběhla.

„Myslím, že by to byl dobrý článek do některého vánočního vydání,“ pokračovala a upila kávy. „OSN nás právě vyhlásila zemí, kde se žije nejlépe. Ovšem v šetřeních zkoumajících pocit štěstí obyvatel se Norsko řadí na sto dvanácté místo. Na prvním místě skončila jakási tichomořská zemička, malé ostrovní společenství, kde mají lidé čas na sebe a zajímají se jeden o druhého.“

Poznala na šéfovi, že se mu ten nápad zalíbil. Téma, které navrhla, by dobře vyvážilo vánoční veselí, diety a reportáže o vracení nevhodných vánočních dáreků. Přesto se šéf tvářil zamyšleně.

„Musíme psát přece i o něčem jiném než o počasí,“ dodala, aby ho přesvědčila, a pokývla k dnešnímu vydání, kde titulka na první straně hlásal *Přichází krutý mráz*.

Line po chvíli došlo, že ustarané vrásky na šéfově čele nezpůsobil její návrh, nýbrž interní poměry. Redakce sídlící o patro výš, která připravovala víkendovou přílohu, čítala pětadvacet zaměstnanců a ti by měli dokázat vyplnit její obsah sami. Když jim Sandersen poskytne jednoho novináře, nic moc na tom nevydělá. Spíš naopak. Bude mít na pokrytí aktuálního zpravodajství o člověka méně.

„Stačily by mi tři čtyři dny,“ vmlouvala se Line, ačkoli věděla, že času bude s největší pravděpodobností potřebovat víc. „V úterý má ten člověk pohřeb.“

Sandersen zvedl propisku a strčil si ji do úst.

„Na co se díváš?“

„Jak to myslíš?“

„Jaký televizní program sledoval, když zemřel?“

„Nemám tušení,“ odpověděla Line a upila kávy. „Ale dočteš se to v novinách.“

„Platí,“ přikývl Sandersen a vrhl pohled ke schodišti vedoucímu do patra. „Nabídnu jim to téma a řeknu, že si tě můžou půjčit na tři dny.“

„Na tři dny,“ potvrdila Line, sklonila se a vlepila šéfovi pusku na tvář.